

УДК 389.1

МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗРОБЛЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ

Г.І. Хімічева, д.т.н., проф.

Київський національний університет технологій та дизайну

Х.О. Семьонова, магістр

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: ефективність стандарту, види і категорії стандартів, складові ефективності стандарту.

Основним завданням Енергетичної стратегії України на період до 2030р. є приведення енергетичного комплексу країни у відповідність до світових вимог щодо економічності, екологічності та надійності, що в свою чергу потребує удосконалення нормативно-правової бази. Впровадження гармонізованих міжнародних стандартів сприяє підвищенню якості роботи вітчизняних енергосистем. Проте, як відомо, будь-яке оновлення нормативної бази потребує значного часу та коштів, тому необхідна добре спланована організація цього процесу.

Структура визначення загального ефекту від розроблення і впровадження стандарту складається із визначення економічної, екологічної, соціальної складових, а також визначення витрат на розроблення і впровадження стандарту. Такий підхід дозволяє врахувати витрати та отримані ефекти на стадіях проектування, виготовлення продукції та її експлуатації протягом всього терміну використання [1].

В ході дослідження економічну складову запропоновано оцінювати за допомогою таких критеріїв, як інтегральний ефект, індекс рентабельності, внутрішня норма рентабельності та термін окупності.

Слід зазначити, що впровадження стандарту вищої категорії передбачає ті або інші зміни на декількох підприємствах, тому оцінювати їх економічну ефективність потрібно за допомогою таких критеріїв, як інтегральний ефект або чистий дисконтний дохід. Крім того під час оцінювання ефективності розроблення та впровадження стандарту слід враховувати такі чинники як: невизначеність та ризики, зумовлені коливання цін, часті зміни в законодавстві, несталий ринок, залежність від світових цін на енергоносії та інше. Деякі з них є глобальними, інші мають локальний вплив. Глобальні стосуються всіх порівнювальних технологій однаково, тому їх можна не враховувати. Локальні стосуються певних технологій і повинні визначатись на основі експертних оцінок.

Отже методика оцінювання економічної ефективності розроблення і впровадження стандартів на технологічне обладнання в енергетиці передбачає розглядати стандарт як інвестиційний проект і враховувати ринкові, соціальні та екологічні аспекти.

Список використаних джерел

1. Лившиц В.Н. Методические рекомендации по оценке эффективности инвестиционных проектов / Лившин В.Н., Шахназаров А.Г., Коссов В.В. – [2-я ред., испр. и доп.]. – М.: Экономика, 2000. – 421 с.